

Barnets bästa när tvångsvård upphör

Bokstavsutredare Charlotte Lönnheim
10 mars 2021

I utredningsuppdraget har ingått att utreda:

- hur principen om barnets bästa kan stärkas i samband med bedömning av om vård enligt LVU ska upphöra
- behovet av att tidigarelägga socialnämndens skyldighet att överväga vårdnadsöverflyttning
- möjligheten för en socialnämnd att kunna besluta om drogtest för vårdnadshavare och föräldrar
- skyldigheten att följa upp barn som varit placerade

Lagförslag lämnas i samtliga delar som har ingått i uppdraget

Samtliga lagförslag syftar till att *stärka principen om barnets bästa* och till att säkerställa trygghet, säkerhet och stabilitet för placerade barn.

Principen om barnets bästa stärks i samband med att vården upphör:

- Tvångsvård av barn får inte upphöra förrän de omständigheter som föranledde vården har förändrats på *ett varaktigt och genomgripande sätt*.
- Socialnämnden ska vara *skyldig att överväga om det finns skäl att ansöka om flyttningsförbud* vid överväganden om vård ska upphöra.

Något lagförslag om att barnet bästa ska vara *ensamt avgörande* lämnas inte

- Ett lagförslag som innebär att barnets bästa ska vara *ensamt avgörande* vid bedömningen av om vård enligt LVU ska upphöra - det som ibland har kallats för ett självständigt rekvisit - lämnas inte.
- Ett sådant förslag bedöms inte uppfylla kraven på rättssäkerhet och säkerställer inte heller att barnet får stanna kvar i familjehemmet där barnet har sin trygghet

Socialnämndens skyldighet att överväga vårdnadsöverflyttning tidigareläggs

Socialnämnden ska senast när barnet har varit placerad i samma familjehem under två år särskilt överväga om det finns skäl att ansöka om vårdnadsöverflyttning. I dag gäller en sådan skyldighet då barnet har varit placerad under tre år.

Socialnämnden blir skyldig att följa upp barns situation när tvångsvården har upphört:

- Det införs en *skyldighet* för socialnämnden att följa upp alla barn upp till 6 månader efter att tvångsvården har upphört. Idag har socialnämnden en sådan möjlighet endast i vissa situationer och som längst i två månader.
- Vid uppföljningen får socialnämnden ta de kontakter som behövs, konsultera sakkunniga och även samtala med barnet *utan vårdnadshavarens samtycke* eller att vårdnadshavaren är närvarande.

Socialnämnden får möjlighet att besluta om drogtester för vårdnadshavare och föräldrar

- Socialnämnden får möjlighet att i vissa situationer besluta att en vårdnadshavare eller en förälder ska lämna *drogtest* inför umgänge och inför prövning av om tvångsvården ska upphöra.
- Ett beslut om att lämna drogtest ska kunna överklagas till förvaltningsrätt.

Vad händer nu?

- Förslagen skickas på remiss i morgon torsdag och remisstiden kommer vara tre månader.
- Ambitionen är att ny lagstiftning som stärker barnets bästa kommer på plats så snart som möjligt.
- Målsättningen är att lämna en proposition till riksdagen under hösten 2021.